

МЕКДОНАЛД В ОБОРОНІ ЦАНКОВА.

МекДоналд, бувши “робітничий” прем’єр, знову попів свої пальці. Кілька тижнів назад, в розгари найдикушого терору в Болгарії, коли вбивали робітників і селян та мучили їх різними терпіннями, три члени Англійської Партії Праці — Веджвуд, Малон і МекКіндер якраз ходили в Болгарію і прибували відти звідомлення, в яких розкривали нечужу тиранію Цанкова. Іх звідомлення викликали в Англії величезне враження. Вони примусили газету “Дейлі Гералд” підняти

3 поля клясової боротьби.

націоналу, якщо взагалі в него залишилася ще якабудь повага. Соціал-демократи Том Шоу і Адлер пишуть:

“Нема ніякого сумніву, що Болгарія являється жертвою подвійного батога. З одного боку робота комуністичних і аграрних елементів, які є відомішими за посторжкіс у біства і грабунки; з другого боку — факт, що уряд Цанкова установив білий терор. Треба підняти спосіб, який дозволив би край диктатурі і насильству. Болгарські соціал-демократи думають, що тільки утворення дієво демократичних сил в стані виконати це”.

Іншими словами, соціал-демократи мріють про коаліцію з протикомуністичними і протиселянськими буржуазними партіями (гарні соціалісти!). Виконавчий Комітет Англійської Партії Праці і генеральна рада трейд-юнів не так дивляться на справу. Вони прийняли резолюцію, яка каже:

“По думці англійських робітників, здалення політичного руху силою не веде країну до миру і до “введення демократизму. Об’єднане зібрання з затриманням стверджує постійне існування в Болгарії режиму військового суду, цензури і брань, безправних арештів і закидання людей в тюрми без суду, які піддаються своїх політичних переконань, протиних переконанням уряду і безкарних актів — партійної і особистої тишці.

НАМИРИ АМСТЕРДАМУ.

Мельнічанський, член президії радянських профспілок, у розмові з співробітником преси з приводу конференції представників японських, китайських та індуських профспілок, що їх скликає Амстердамський Інтернаціонал у Берліні, сказав:

“Скликаючи у Берліні конференцію представників проф-організацій Сходу, Амстердам хоче ввати на налігач проффух на Сході, бо він іде не тими шляхами, як цього бажали амстердамці. Вони хотять завести Схід у те багно, де згіруз європейський робітничий рух. Але амстердамцям у цьому, без сумніву, не пощастить, бо економічне становище Сходу штовхає його політичний рух на революційний шлях”.

СІДНЯКИ ФРАНЦІЇ ПРОТЕ-СТУЮТЬ ПРОТИ ЗМЕН-ШЕННЯ ПЛАТНІ.

Федерация гірників, що на-дежить до унітарної конфедерації праці, постановила разом з федерацією гірників, що належить до генеральної (реформістської) конфедерації праці, проголосити 27. липня страйк протесту, коли підприємці не відмовляться від свого наміру зменшити заробітну платню.

Унітарна федерация заклякє всіх гірників підтримати страйк та розпочати боротьбу за загальне поліпшення умов праці гірників.

ЗНУЩАННЯ З ГЕРОЯ ПРО-ЛЕТАРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

Адміністрація бреславської фортеці в Німеччині перевела недавно трус в відомого комуніста Макса Гельца, що, як відома, є ув’язнений там уже 6 років.

Після цього було заарештовано його жінку й її дво-варихоку, а тов. Гельцові заборонено мати деякі зносини зі зовнішнім світом. Коли тов. Гельц гаряче запропонував проти цього, його переведено до глухої поодинокій комірці, де він і перебуває тепер.

3 поля науки і техніки

ВІДКРИТТЯ СЕРЕДНОВІСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ФРЕСКОК У ЛЬВОВІ.

В старій дільниці міста Львова, на Вірменській вулиці мало що не 600 літ стоить вірменська катедря. Є це одна з старих львівських будівель, хоч до неї українські церкви теж були. В цій то катедрі йде тепер відродження “стіни” в середині. Увесь час за роботами приглядався відомий у Львові консерватор Богдан Януш. Він чоловік тямущий в старовинних речах, отож і догадався, що в такій старій церкві, що свого часу була дуже багата, мусять бути на стінах якісь цінні старі малюнки. І він не помилювався. 7. червня він зауважив, що під тинком, який здирали робітники, показалося малювання.

Кинулись працюючи далі, і справді, знайшли велике вікно, що було замуроване в стіні й засипане, а на його стінах чудесне малювання, т. зв. фрескове. Фреска, це є стародавній спосіб малювання на стінах на сирій заправі, дуже тяж-

ке до роботи, хоч просте в своїй заправі. Це є найвдаліше малювання на стіні; за тисячі років фарби так мальовані — не блякуть. Ніжне на стінах, малювали знущени, хоч були дуже великі і гарні. Але їх дуже подогали колись, як репарували стіни. Догадуються, що у лівій стіні є таке саме вікно і будуть теж фрески.

Отже — що значить це важне знайдення? А ось що: найперше, це вказує, що вже тоді, то є приблизно в 1400 році, чи біля того, Львів був культурним і поважним осередком, а не провинцією. Що культура його й культурні вимоги були дуже високі. Що Львів посідає найкультурніші здобутки того часу. Ці фрески, як бачимо є українсько-візантійськими, себ-то в тім стилі, що панував тоді на українських землях. А через те, що Польща в цім відношенні тоді стояла культурно ніжче, то можна би припустити, що маляри тої самої генерації мусяли малювати славні малюнки в Кракові, Самборі та Леблїні.

Цанкові жандарми ведуть на розстріл болгарських комуністів.

голос і навіть деякі буржуазні газети змінили свій тон. В той самий час МекДоналд вислав болгарським соціал-демократам писмо, в якому писав, що всі три очевидці не мали основних заявляти, що їх послала Партія Праці, знаходяться в Болгарії по своїй особистій ініціативі і їх звідомлення та заяви не можуть розглядатися, як заяви від імені Партії Праці.

Болгарські соціал-демократи зараз-же передали це писмо реакційній болгарській пресі, яка використала його цілковито з метою оправдання кривавої роботи соціал-демократів і цанківського уряду. Одна місцева організація Незалежної Партії Праці, а також цілий ряд інших організацій, протестували проти того-писма. МекДоналд, по одержанню резолюції протесту від організації тої партії, якої він є лідером, заявив, що та організація не повинна вмішуватися не в свої справи, бо нічого не розуміє вона в тих справах, проти яких ухвалена резолюція. Окрім цього МекДоналд назвав членів тої орга-

ний тількищо повернув з Болгарії. Він пише:

“Страшні, що мали місце в Бурсі на близькому віддаленні від мого пароплава; предивні висті, які подавали англійські громадяне, що живуть в Болгарії і потверджені Болгаріями — сторонниками сьогодишнього болгарського уряду; довіданка війська у відношенні до всіх, — все це примусило мене протерти очі, коли МекДоналд заявив, що його писмо здержало убійства. По-му певно цікаво буде знати, що події 1923 року в Болгарії коштували 21 тисячу трунів англійські та болгарські мешканці повідомили мене, що тепершній терор коштуватиме теж стільки. Відки-ж МекДоналд набрав свої відомості? І що ще більше, — хто уповноважив його писати писмо, яке, як це може бачити кожний розумний чоловік, буде розглядатися, як оздобрення тепершнього терору?”

Це писмо, що появилося зараз-же після згаданих інцидентів, значно пошкодило МекДоналдові. В цьому немає найменшого сумніву. Доклад Том Шоу, опублікований від імені 2-го Інтернаціоналу, теж не на добро йому і нічого не додасть до поваги 2-го Інтер-

націоналу, якщо взагалі в него залишилася ще якабудь повага. Соціал-демократи Том Шоу і Адлер пишуть:

“Нема ніякого сумніву, що Болгарія являється жертвою подвійного батога. З одного боку робота комуністичних і аграрних елементів, які є відомішими за посторжкіс у біства і грабунки; з другого боку — факт, що уряд Цанкова установив білий терор. Треба підняти спосіб, який дозволив би край диктатурі і насильству. Болгарські соціал-демократи думають, що тільки утворення дієво демократичних сил в стані виконати це”.

Іншими словами, соціал-демократи мріють про коаліцію з протикомуністичними і протиселянськими буржуазними партіями (гарні соціалісти!). Виконавчий Комітет Англійської Партії Праці і генеральна рада трейд-юнів не так дивляться на справу. Вони прийняли резолюцію, яка каже:

“По думці англійських робітників, здалення політичного руху силою не веде країну до миру і до “введення демократизму. Об’єднане зібрання з затриманням стверджує постійне існування в Болгарії режиму військового суду, цензури і брань, безправних арештів і закидання людей в тюрми без суду, які піддаються своїх політичних переконань, протиних переконанням уряду і безкарних актів — партійної і особистої тишці.

Здається, що годі увити собі резолюцію більше умирковану, як ця, хоч все таки ліпша вона від резолюції Шоу і МекДоналда.

Цанківський терор потряс робітничим рухом і треба признати, що в цілій Англії робітничя преса і робітничі бесідники критикують режим Цанкова. Власне тому, що це було ясно для кожного, 2-ий Інтернаціонал уповажив Шоу перестави “свідство”, а МекДоналд старався скомпромітувати Малона, Веджвуда і МекКіндера.

Якби не вагалися ліві лідери англійського робітничого руху, позиція МекДоналда, Томаса Шоу і інших лідерів правого крила асна для кожного. По своїй принципиальній політиці вони могли-б зайняти поетичне місце в рядках консервативної партії. Але, розуміється, з точки погляду тактичних домагаь буржуазії, вони краще всіх виконують свою роль, являючись найбільшими зрадницькими лідерами робітничого руху.

Джон Морбі.

СУД НАД МЕКЛЕНБУРСЬКИМИ КОМУНІСТАМИ.

У Ляйпцигу, в Німеччині, почався процес мекленбурських комуністів. На лаві підсудних 19 робітників. Між свідками — 6 співробітників охрани. Підсудних обвинувачується в державній зраді та в тому, що вони переховували вибухові речі й зброю. Це було тоді, як мекленбурські робітничі організували самооборону і коли бешкетували фашисти.

ЗЫГОВИСКО АМСТЕРДАМ-ЦІВ В ЛОНДОНІ.

На засіданні Викойкому II Інтернаціоналу провідник французьких соціалістів Ренодель зробив доповідь про те, як ставляться французькі соціалістичні партії до війни в Мароко. Його доповідь кри-

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

МИТО ВІД НЕБІЩИКІВ.

Польський залізничник Оттремба, вихавши на німецьку територію транзитним поїздом, згинув там підчас залізничної катастрофи. Вдова рішля справдати тіло небіщика до Польщі, але польський митний уряд зажадав від перевозу трупа 300 золотих яма. Вдова не мала грошей і поховала чоловіка на німецькій землі.

ПОЛЬСЬКИЙ ПІДПОРУЧНИК ПРО ПОЛЬЩУ.

Польський підпоручник Тадеуш Мончинський, що втік з Польщі, приїхав до Харкова, де він звернувся до радянського громадянства з листом, в якому з’ясовує причини свого переходу в радянську країну. Він відзначив, що як син робітничий і як пролетар, відчував клясову ненависть до поль-

ського буржуазно-поміщицького уряду. Особливо, коли бачив жорстоке переслідування населення на Волині та Білорусі.

Переїшовши кордон, Мончинський каже: “Я знав, що повороту назад не може бути, але я йшов шукати правди й левен, що найду її там, де влада належить робітникам та селянам”.

НОВИЙ БІЛОРУСЬКИЙ КЛЮБ.

Чотири послы соймового білоруського клубу: Тарашкевич, Мітла, Рак-Михайловський і Волошин виступили з клубу і утворили новий клуб під назвою: Білоруська селянсько-робітничя громада.

Сталося це наслідком непорозумінь в дотепершній білоруській клубі в справі земельної реформи.

РІЖНІ ВІСТІ.

БІЛЬОКАДА ПОМЕШКАННЯ ЗАГЛУЛА ПАШІ.

Протягом останніх тижнів “Будинок Наші” в Каїрі, в Єгипті, де живе Заглула-паша, оточений озброєними салдатами, що мають найсуровіші директиви нікому не дозволити переступити порогів дому, де живе Заглула-паша — провідник єгипетських націоналістів.

В Каїрі багато депутатів з провинції, прийшли протестувати проти дикунського терору над прихильниками Заглула. Нікого з них не пустили до Заглула патрулі, що охороняють всі квартали навколо його дому.

У відповідь на протести з’явилось урядове повідомлення, що таких розпоряджень не давалось. Проте, патрулі відмовились пропустити доктора Кемалю, викликаного до хорого, що живе в одному будинку з Заглулом.

Коли-ж лікар, з урядовим повідомленням, почав сперечатися, йому старший патруль, сміючись, відповів:

— Це не більше, як чорнила на папері.

І, звичайно, не пропустив.

Каїро є під протекторатом Англії.

УРОЖАЙ НА УКРАЇНІ ДАСТЬ МІЛІАРД ПУДІВ.

Дня 10. липня, на засіданні президії Держплану України, заслухано доповідь центрального Статистичного Управління що до стану засівів на Україні та загального збору хліба 1925 року.

Засівна площа України, проти минулого року, збільшилася на 710,000 десятин. Взагалі на Україні цього року засіяно 17,700,000 десятин. За останні три роки засівна площа збільшилася на 4 мільйони десятин і становить площу 1916 року.

Урожай по всій Україні 1925 року, крім районів Придністря, має бути вище за середній. З десятини у середньому мають зібрати 67 пудів, а в деяких округах Київщини урожай досягне 100 пудів з десятини. Загальна сума валового збору хліба на Україні цього року становитиме 1 мільярд пудів з лишком. Виходить, що урожай цього року перевищить торішній на 472 мільйони пудів. До воєнного часу гарні врожаї на Україні давали у середньому мільярд сто мільйонів пудів. Надлі на врожай трав на Україні зараз не дуже сприятливі.

Заслухавши доповідь, Держплан виділив спеціальну комісію, щоб розробити справи, що торкаються реалізації врожаю і організації експорту.

Японія приступає до виконання програми своїх морських зброєнь. Мають бути вибудовані в прешу чергу 4 кружляки і 4 торпедовці. Обі держави над Тихим Океаном, себ-то Залуцій Держави і Японія на випередки роблять морські зброєння.

Засудженням болгарськими комуністам читають смертний присуд.

Під прийшов спастити душу перед шибениками.

А. СІНКЛЕЙР. 7) ГЕРОЙ КАПІТАЛУ

Переклад Н. Романович.

(Продовження.)

— Містер Гріндер, — сказав він, — я замкаю фабрики й лишаво їх під вашим доглядом. Ви будете мати триста приватних шпіонів — можете взяти їх три тисячі, коли це буде потрібно для охорони власності, потім ви постарайтесь набрати нових робітників, і за тиждень фабрики повинні працювати. Годі вже ріжних вагань, хочу вже край покласти цим дурницям раз на завжди. Заводи повинні працювати, хочби для цього треба було ужити всіх військ Злучених Держав. І головне — членів спілки ні в якій раз не можна приймати назад, хіба як окремих осіб. Всего доброго.

Він одягся й вийшов, щоб сісти в екипаж. Накравав дощик; він заціпенів швидко й сидів неперорнушо, дивлячись перед себе, поки екипаж нісся вулицями. Але раптом екипаж став. Роберт ван-Ренселер відшор з своєї задуми й побачив, що дорогу загородила юрба.

Сталося це проти напів розваленого будинку; все нуждене майно з нього винесено було на хідник; двоє, ледве живих, голядних дітей тремтлячи вчепилися за старе ліжко, яке мушники витягали з дверей; проти дверей сиділа жінка з немовлятком на руках і мучно було її

істеричні ридання, не зважаючи на глухе рокотання юрби.

І ось раптом люде угледіли, що сидить в екипажі. Розлігся крик: “Це ван-Ренселер! ван-Ренселер!” Мов хвиля, юрба шугнула на нього. Крики, свистіння залукали в повітрі. Чоловіки гроздили п’ястуками, жінки вигукували прокльони, хтось шурнув камнем. Президент схилився до свого візника.

— Поганай! — кричав він — Поганай! — Жени-ж далі! — люто крикнув ван-Ренселер.

Тоді вінник адарив коней і вони помячали наперед, як скажені. Кількох люде з юрби скинуто було з ніг; решта розбіглися з переляку, і карета понеслася вниз вулицею серед граду каміння й бурі прокльонів.

Доїхавши до стації, містер Роберт ван-Ренселер сів у свій власний вагон і звелів принести собі чого-небудь винити; потім весь час курив, поринувши в думках, аж поки доїхав до Нью Йорку. На двірні він почув крики: “Нювині! Спеціальне видання. Новини”. Купив газету, сів в свій автомобіль, сказавши одне лиш слово: “домому”, занявся читанням нових відомостей. В газеті була списана ціла сцена конференції з звичайними прикрасами; оповідалось, що ухвалено почати страйк і що почалися вже розруки. Було в газеті теж кілька грубих вибриків проти президента. Це-ж був додаток до “жовтої” газети. Містер Роберт ван-Ренселер читав це і всміхався.

Він приїхав до себе; це вже було не має помешкання, а ціла камениця, справжній палац, в сусідстві з батьківським домом. Роберт все ще думав про страйк, як раптом мір-

кування його були перервані слугою, що відчинив двері.

— Прошу вибачити, пане. Тут, в вітальні сидить пані, що хоче вас бачити.

Містер ван-Ренселер запитав глянв на якого.

— Пані — спитав він.

— Так пані, здається мені, — відповів слуга.

— Як призвище?

— Вона не сказала свого імя. Пояснила лише, що їй треба вас бачити, і слухати не хотіла відмов.

— Гм — сказав ван-Ренселер. — Я поговорю з нею.

І він увійшов у вітальню й глянув на жінку, обличчя якої закрите було густим вуалем. Вона встала й відкинула вуаль, відкриваючи страшенно біде обличчя, так подібне до мертвої голови, що Роберт подався назад.

— Не пізнаєте мене? — спитала.

— Ні-ні — сказав містер ван-Ренселер.

— Ти справді не пізнаєш мене, Роббі?

Тоді він крикнув хриплим голосом:

— Дея!

— Так, — сказала жінка, — Дея.

Цілу довгу хвилину дивився обличчя на одного; вона бачила повне здорове обличчя й червону під камізькою, він дивився на тремтлячий кістяк.

— Так, — сказав він раптом, — чого ви хочете?

— Не багато, — відповіла вона. — Я вміраю, Роббі.

— Що вам таке? — спитав він

— Сухоти.

— Гм... Багато часу упустило. Що ви робили?

— Я жила на півночі, в Олбані. Як покинула Нью Йорк, прибрала собі інше назвисько. В мене лишилася дитина, Роббі.

— О! — скрикнув він. — Розуміється! Хлопчик?

— Ні, дівчинка.

— Гм... чекай, пригадаю... мусять мати дванадцять років.

— Тринадцять, Робі. Це для неї я приїхала до тебе, Роббі.

— Цього можна було сподіватися. Вона тут, в Нью Йорку?

— Ні, вона в Олбані, у добрих люде. Я не наслідилася взяти її з собою, я... я...

Жінка зупинилася й глянула йому просто в очі. “Потім швидко загомоніла, протягаючи до нього свої худені руки.

— Зроби-це-небудь для неї, Роббі! Благу тебе про це. Це все, чого я хочу. Я прожила недовго на цім світі і не можу нічого для неї зробити; ти-ж можеш подбати про неї. Тяжко було мені жити, але вона нічого про не не знає. Я лишала їй той медальон, що ти мені подарував, але я все зберегла в тайні від неї, і вона не знає навіть імени свого батька. Я ніколи не докучала тобі, Роббі, але зроби для неї те, що ти міг-би колиш для мене зробити.

— Я думаю, що старий джентл’мен добре тебе заберець, правда? — сказав ван-Ренселер діловим тоном.

— Я не нарікаю, — відповіла вона. — Тільки обіймай мені, що відшукаєш її і зробиш щонебудь для неї! Це тобі не вліжко, але обіймай мені!

(Далі буде.)

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ
найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ПРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ
що недавно вийшла з друку? Якщо немає її на вас, або ваші знайомі, то поспішайте купити, а буде мати корисну книжку в хаті. Не трагити вона вартості навіть тоді, як ви перечитаете її. Це дова повість з воєнного часу в Галичині і в життя робітничого в Америці. Коли читаете, то не можете там доки відриватися від книжки, доки не перечитаете до кінця. Письменик М. Прчана сам пережив війну і вірно описує всі ті стравні події в старому краю. Читачи “Карпатської ніч” врівночасно багато вчистя і то в найбільш приступний спосіб, бо ця книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Найдрукована вона на найкращому папері, окладнина з артистичним малюнком в двох кольорах. КУПІТЬ, А НЕКОЛИ НЕ ПОЖАЛІСТЬ! РОЗПОВІДАЮНЬОТ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.

Вислідывает книжка за попереднім надісланним грошем. ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з грішми повсюди на цю адресу:
Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.